

REGIONPOLITISKT PROGRAM

NORRBOTTEN - FRAMTIDENS LÄN

HANDLINGSPROGRAM 2022 - 2026 - MODERATERNA I NORRBOTTEN

Handlingsprogram 2022 - 2026

Kapitel:

Norrbotten – Framtidens län	3
Jobben, tillväxten och välfärden	4
En uppvärdering av företagande och entreprenörskap	5
Trygghet	10
Turismens stora potential	12
Traditionella näringar	14
Energipolitiken	17
Infrastruktur och transporter	18
Skola och utbildning	21
Seniorer	24
Försvaret	25
Ett unikt län på många sätt	26
Kultur och idrott	28
Miljö och klimat	29
Jämställdhet	31
Stram invandring och effektiv integration	33

Norrbotten – Framtidens län

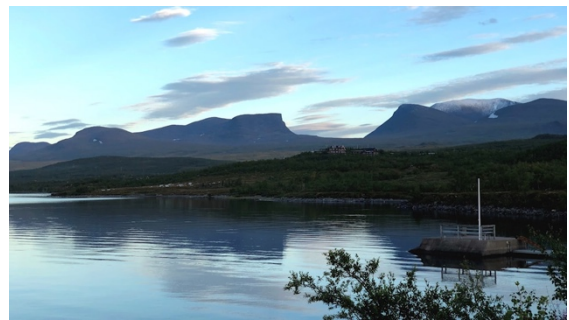
Det går bra idag för Norrbotten. Norrbotten är till skillnad från tidigare ett av Sveriges rikaste län, totalt är vi nummer fyra när det gäller medianinkomst. Vi må vara bland de rikaste, men vi har också stora utmaningar. Framför allt gäller det att möjliggöra för företag att flytta sin verksamhet hit och få människor att flytta och bosätta sig här. Norrbotten behöver de kommande 10 - 20 åren locka tusentals människor att flytta hit. Arbetskraften kommer att behöva öka och vi kan inte ta för givet att det kommer att lösa sig av sig självt. Attraktionskraften och valfriheten måste öka, och bostäder måste byggas. Moderaterna är en garant för det.

Vi ser att Norrbotten befinner sig i början av en stor omvälvning. Vartannat jobb som finns idag kan vara borta om 20 år och dessutom ser vårt län och landsända ut att nyindustrialiseras med koldioxidneutral stålindustri, batteritillverkning, återvinning av slaggprodukter etc. Det innebär stora möjligheter, men även stora utmaningar att göra rätt saker för att vara en möjliggörare och inte verka hindrande i den här fasen av vårt läns utveckling.

Norrbottens näringsliv har goda förutsättningar att fortsätta utvecklas. Basindustrin och övrig industri är konkurrenskraftig och planerar för stora investeringar, det är mycket glädjande och ger stor framtidstro. Entreprenörer utvecklar tjänstesektorer såsom testverksamhet och besöksnäring. Därför behöver länet en politik som stödjer en utveckling av företagandet.

Ny teknik och effektiviseringar kräver en höjning av norrbottningarnas utbildningsnivå. Moderaterna ska hjälpa de som känner sig som teknikutvecklingens och samhällsförändringens förlorare, genom möjligheter till omställning och utbildning och en bättre vision om framtiden.

Detta måste mötas med fortsatta jobb- och utbildningssatsningar och ett bra företagsklimat i kommunerna, mycket bättre än idag. Kommunerna måste dessutom se till att skapa förutsättningar för attraktiva boendemiljöer och en bra samhällsservice i övrigt. Moderaterna vill fortsätta forma en politik som gör Norrbotten starkt.

Jobben, tillväxten och välfärden

Det övergripande målet för moderat politik är att öka välståndet och tryggheten för alla medborgare. Detta förutsätter ett långsiktigt perspektiv. Fler sysselsatta i näringslivet leder till att de skatteintäkter som finansierar välfärden ökar. Därför vill vi arbeta för tydliga och fokuserade prioriteringar inom strategiska tillväxtområden.

Under kommande decennier åldras den svenska befolkningen. Det gäller inte minst befolkningen i Norrbotten. Fler kommer att efterfråga kvalificerade och dyrbara vård- och omsorgstjänster. Men framför allt kommer en minskande del av befolkningen att arbeta och därmed att vara nettoskattebetalare. Allt färre kommer att behöva ta hand om allt fler och finansiera allt mer. Långsiktigt är det här en omöjlig ekvation. Därför är arbetslinjen fortsatt mycket viktig. Vi måste dessutom höja blicken ännu mer och se nya lösningar för de kommande utmaningarna.

Den satsning som har genomförts på yrkesutbildning för vuxna är viktig och måste fortsätta. Uppgraderingen av yrkesutbildningen är central för att länets näringsliv skall kunna möta den generationsväxling och stora nyrekrytering som kommer att ske.

Det är väsentligt att de människor som befinner sig längst från arbetsmarknaden får det stöd de behöver för att lättare kunna få ett jobb. Den nuvarande regeringens politik med höjda skatter på el, avstånd, drivmedel och flyg kommer inte att ge de önskade effekterna. Moderaterna vill fortsätta att skapa en politik som ökar intresset för Norrbotten och vad vi har att bjuda på.

Vår politik skall vara till stöd för att fler människor skall ha ett jobb att gå till och känna den frihet och trygghet det innebär att ha en egen lön som det går att leva av. Att göra det lönsammare att arbeta och lönsammare att anställa formar en kraftfull politik för fler i arbete och för en växande ekonomi. Därför är jobbskatteavdraget som

Moderaterna införde under 2006 - 2014 så bra, för att bland annat kompensera och premiera för de arbetsrelaterade merkostnader som ett arbete leder till. Jobbskatteavdraget riktar dessutom i huvudsak in sig på låg- och medelinkomsttagare.

Årsinkomst	Totalt jobbskatteavdrag 2022	% inkomsten
100 000	10 958	11,0
150 000	15 078	10,0
200 000	19 160	9,6
250 000	22 753	9,1
300 000	26 347	8,8
350 000	29 940	8,6
400 000	32 549	8,1
500 000	32 549	6,5
600 000	32 549	5,4
700 000	31 168	4,5
900 000	25 169	2,8
1 100 000	19 168	1,7
1 300 000	13 168	1,0
1 500 000	7 168	0,5

Figur: Exempel på jobbskatteavdraget 2022

utbildningar bör dessutom konkurrensutsättas för att få största möjliga effekt för skattepengarna. Validering av utländska utbildningar är viktigt, då det inte är osannolikt att en stor del av de som i framtiden flyttar till Norrbotten kommer från ett annat land inom Europa eller världen.

Regelförenkling

Många företag bedriver verksamhet både i den egna kommunen och i grannkommunerna. Därför är behovet av tät koordinering mellan kommunerna och regionen i Norrbotten viktig, så att kommungränserna inte ska utgöra oskäliga hinder.

Cirka 96 miljoner blanketter lämnas in årligen till olika myndigheter. Därför bör konceptet med "en dörr in" utvecklas dit företagaren kan vända sig och sedan slussas vidare på ett professionellt sätt. Det bör för övrigt gälla alla typer av företagskontakter med kommunen eller regionen.

En möjlighet är att företagare i en gemensam företagarportal på nätet, snabbt kan sätta igång ett tillståndsförfarande och välja den eller de kommuner där processen ska sättas igång. Företagarportalen ska då vara ett samarbete mellan regionens olika kommuner.

Myndighetsutövning

All typ av förskottsbetalning för tillsyn bör i alla kommuner ersättas med en rådgivande dialog och faktura, sedan tillsynen har gjorts. Då uppstår en positiv attityd mellan kommunen och företagen.

Det är också viktigt att kommunerna i Norrbotten inte fakturerar för tillsynsärenden eller liknande, som aldrig har utförts samt att fakturorna är väl specificerade så att det tydligt framgår vad som har gjorts och vilka kostnader som har debiterats.

Upphandling, konkurrens och avtalstrohet

Den offentliga upphandlingen i Sverige uppgår till cirka 700 miljarder kronor per år. Tyvärr utestängs väldigt många företag från den marknaden. Ofta har kommunen omfattande krav på exempelvis referensuppdrag, omsättning och onödiga formalia. Många gånger görs upphandlingen också i allt för stora uppdrag, istället för att dela upp dem i mindre delar.

Med sådana begränsningar, ibland omotiverade, är det mer sannolikt att ett bolag med stora ekonomiska resurser vinner upphandlingen och mindre företag väljer därför ofta att inte ens försöka. Marknaden blir därmed mindre innovativ och riskerar dessutom att stagnera. Vårt län och våra kommuner har inte råd med en situation där de små företagens idéer och potential bortses ifrån.

Funktionsupphandling är en upphandlingsform som effektivt skulle kunna främja såväl ökad konkurrens, som innovation och entreprenörskap. Den ger offentliga aktörer möjlighet att ställa krav utifrån mål eller resultat, vilket kan sporra framväxten av nya innovativa lösningar. Ibland vet inte beställaren exakt vad som finns på marknaden. Med funktionsupphandlingen skulle nya, delvis oetablerade leverantörer, få möjlighet att komma med nya, smarta lösningar.

Våra kommuner ska inte bedriva affärsverksamhet. Företag tvekar att investera i en kommun där kommunen konkurrerar med företagen. Kommunen ska fokusera på sin kärnverksamhet.

Det är också viktigt att varje kommun har en god uppföljning för sin avtalstrohet, så att de företag som har vunnit upphandlingar, också är de företag som kommunen handlar ifrån. Det har visat sig att många kommuner i princip saknar sådan uppföljning.

Finansiering

Idag är fördelningen av riskkapital mycket ojämn i Sverige och hamnar ofta i storstadsområdena vilket är att betrakta som ett stort marknadsmisslyckande. Trots att Norrbotten nu har stora tillväxtambitioner, är företag ofta hänvisade till offentligt riskkapital, vilket är en stor konkurrensnackdel gentemot storstadsregionerna. Här har exempelvis Partner Invest en speciell roll i att delfinansiera startup-företag i vårt län. Men det är viktigt att också verka för att mer riskkapital kommer våra norrbottniska företag tillgodo, då det finns väldigt gott om riskvilligt kapital idag. Där har kommunerna och regionen ett gemensamt ansvar att hjälpa företagen att hitta detta kapital.

Finansiering som sker via medel från EU:s strukturfonder kan fylla en funktion då till exempel banker inte behandlar investeringar likvärdigt i olika delar av landet. Dessa medel bör riktas tydligare och mer långsiktigt och därmed få bättre effekt. Uppföljning och mätning av vad som åstadkommit ska ersätta dagens kostnadsredovisning.

Skattetryck

Skatteuttaget i Norrbotten är alldeles för högt i jämförelse med övriga Sverige. Ett relevant skatteuttag där företagare och anställda förstår att de får valuta för pengarna är ett viktigt konkurrensmedel. Många företagare tar ut relativt låga löner och kommunalskatten blir då en av de största skatteutgifterna. Kommuner med låg kommunalskatt blir därför mer attraktiva för företag och deras anställda, än de med högre skattetryck. Många kommuner i övriga Sverige har visat att man kan hålla nere kommunens kostnader men

ändå erbjuda hög service till medborgarna. Det skulle också vara möjligt i Norrbotten, med rätt politik.

Plan och bygg

Många gånger bromsas etableringar eller byggnationer av dålig planberedskap i våra kommuner. Mer byggklar mark i attraktiva lägen för verksamheter och bostadsbebyggelse måste tillgängliggöras. Generella skydd behöver minskas, bullerreglerna anpassas till dagens byggt teknik strandskyddsreglerna lättas upp. Kommunerna måste intensifiera dialogen med länsstyrelsen om att frigöra mer mark nära vatten. Länsstyrelsens roll behöver ses över, där man som myndighet tar ett helhetsgrepp och beaktar hela samhällets utveckling.

Kommuner och regioner ska alltid värna äganderätten och bör därför vara restriktiva med tillskapandet av nya riksintressen och naturreservat. De bör då vara väldefinierade och välmotiverade.

Detaljplaneprocessen är ofta långsam och onödigt komplicerad och utformas väldigt snävt, även när det inte behövs. Långtgående detaljkrav förvårar etablering och omställning och Moderaterna verkar för att minimera lokala begränsningar.

Infrastruktur

Regionen har ett stort ansvar för kollektivtrafiken och att den i första hand ska vara uppbyggd och prioriterad för förenklad pendling till jobb och skola.

Som ett komplement till de snålt tilltagna statliga pengar som läggs på vår infrastruktur i norr, vill vi titta på möjligheten för offentlig-privat samverkan, som ett sätt att involvera privat kapital i infrastrukturprojekt. För att öka effektivitet och innovationskraft behöver nya arbetssätt prövas. Inte minst för att nå en bättre kostnadskontroll och kortare byggtider.

Gränsöverskridande affärer

Många företag exporterar sina tjänster och produkter till andra länder, och är beroende av ett väl fungerande samarbete och tydliga och enkla rutiner för tull, men även momsregler och annat. Norrbotten som gränsar till såväl Finland som Norge, bör utveckla kunskapen om företagets behov, och ha en nära dialog med regeringen och departement som arbetar med de diplomatiska relationerna till dessa länder på nationell nivå.

Därför vill vi säkerställa att det finns en instans på regional nivå som ansvarar för informationsspridning, stöd och guidning i frågor om export och import.

Statliga företag

Staten får inte vara en aktör som både sätter spelregler på marknaden och sedan agerar på den i konkurrens mot andra aktörer. Därför skall statens agerande som företagare ses över. Detta gäller särskilt företag som negativt påverkar konkurrensen på marknaden. En stark och framtidsinriktad ägare är central för att företag ska utvecklas och växa. En svag ägare riskerar att undergräva utvecklingskraften. Vi anser att staten i de allra flesta fall inte är en ägare som ger företag bästa tänkbara möjligheter. Det kan finnas företag som det är nödvändigt att staten har ett inflytande över också i fortsättningen. Det finns inte skäl att sälja företag som utvecklas bättre med staten som ägare eller där marknadsförhållandena är sådana att en försäljning skulle försämra konkurrensen eller motverka en god sysselsättningsutveckling. Ett fortsatt statligt ägande kan vara motiverat om

det finns särskilda nationella intressen eller samhällsuppdrag som inte kan hanteras utan ett statligt inflytande.

LKAB, Vattenfall och Svenska Rymdaktiebolaget uppfyller de kriterierna enligt vår mening. Dessa företag skall därmed fortsätta att verka i statlig ägo och ta ett stort samhällsansvar. Svenska rymdaktiebolaget dessutom på grund av sin speciella ställning med det internationella arbete som genomförs där.

Moderaterna i Norrbotten vill verka för att:

- Uppvärdera företagsamhet och entreprenörskap
- Sänka trösklarna för att starta och driva företag
- Lyssna mer på företagare och förbättra kommunernas attityder
- Sänk bränsleskatten
- Öka kommunalt samarbete, gymnasieskola och vuxenutbildning. Rätt kompetens till företag.
- Minska regelkrånglet
- Förenkla ansökningsförfaranden och tillståndprocesser
- Hellre ha en konstruktiv dialog, än fakturering, vid kommuners myndighetsutövning
- All fakturering för tillsyn m.m. ska alltid ske i efterhand.
- Förenkla för mindre företag att delta i upphandlingar
- Testa "funktionsupphandling"
- Kommunerna ska inte bedriva affärsverksamhet
- Öka avtalstroheten i kommuner och i regionen
- Få mer riskvilligt kapital till Norrbotten
- Effektivisera finansieringen med EU:s strukturfonder
- Det kommunala och regionala skatteuttaget ska sänkas
- Ha bättre planberedskap för etableringar och byggnationer
- Restriktiv bedömning vid tillskapande av nya riksintressen och naturreservat.
- Förenkla detaljplaneprocessen

- Testa nya sätt för att skynda på, och effektivisera, infrastrukturprojekt
- En regional samordning, och informationskanal, för gränsöverskridande handel, skatter m.m.

Trygghet

Moderaterna är partiet för lag och ordning. Enligt moderat samhällssyn är det en självklarhet att frihet förutsätter ansvar – ansvar för samhället och ansvar för de egna handlingarna. Vår uppgift är att säkra tryggheten med fler poliser och skärpta straff. Samhället ska stå på brottsoffrets sida. Den som har blivit utsatt för brott och ringer polisen ska tas på allvar, inte mötas av att utredningen läggs ned direkt. Det ska finnas stöd att tillgå och rättvisa ska skipas.

Sverige har gradvis förvandlats från ett samhälle som präglats av en relativt låg grad av konflikt och en hög grad av tillit till ett mer våldsamt och otryggt samhälle. Flera politiska misslyckanden har samverkat för att skapa dagens situation. Det svenska straffrättsystemet bygger på grundtanken att straff i grunden är något ont som borde minimeras. Men brott kan inte avskaffas genom sociala reformer och samhället måste få försvara sig mot brottslighet med lämpliga medel.

Även Polisen omgärdas av politiska misslyckanden. Sverige har länge legat i den absoluta botten bland jämförbara länder vad gäller polistäthet. Särskilt blir den lokala polisnärvaron lidande. Uppklarandegraden är fortfarande alldeles för låg. Polisfrågor är en viktig pusselbit i arbetet med att rusta upp rättsstaten.

Sverige ska ha minst 10 000 fler polisanställda senast år 2025. De förtjänar högre lön och ett starkare skydd mot angrepp.

Otryggheten i Norrbotten ökar. Enligt den nationella trygghetsundersökningen är mer än femton procent av invånarna mycket oroliga över brottsligheten. Till exempel är var tredje kvinna otrygg under kvällarna utomhus i sitt eget bostadsområde.

I flera kommuner i Norrbotten har Systembolaget fler anställda än poliser. Båda verksamheterna tillhör staten men polisen borde ligga närmare statens kärna än spritförsäljning. I Överkalix har systembolaget fem anställda och polisen bara två anställda. Statens mest grundläggande ansvar är att värna inre och yttre säkerhet. Detta är något som är uppenbart i kommunerna i Östra Norrbotten där polisstationer i vissa fall enbart har öppet någon dag i veckan och har man otur kan det ta lång tid att nå en polis när ett brott har begåtts.

Den polisiära verksamheten behöver en lokal förankring. Det måste finnas polis i hela länet. Vi vill utveckla distansutbildningen till polis för att säkra rekryteringen till små orter i länet.

Straffen ska skärpas för bland annat bostadsinbrott, vapenbrott, sexualbrott och för attacker mot blåljuspersonal.

Öka möjligheterna till kamerabevakning och att polisen bland annat ska kunna bedriva kamerabevakning på brottsutsatta platser och strategiskt viktiga platser utan tillståndsplikt.

Moderaterna i Norrbotten vill ytterligare skärpa straffen för grova våldsbrott. Straffen ska återspegla hur allvarligt ett brott är. Ett allvarligt brott ska bestraffas strängare än ett mindre allvarligt brott och lika allvarliga brott ska bestraffas lika strängt. Dagens straff återspeglar tyvärr inte alltid hur allvarliga brotten är. Dagens straffrätt underskattar värdet av att farliga brottslingar genom långa fängelsestraff avskiljs från samhället.

Moderaterna vill se ytterligare straffskärpningar till exempel när det gäller vissa allvarliga våldsbrott. Även återfall i brott bör straffa sig mer än vad det gör idag. De som återfaller i ny brottslighet bör enligt vår

uppfattning förverka sin rätt till villkorlig frigivning. En sådan ordning stämmer inte bara bättre överens med allmänhetens syn på återfallsbrottslighet utan medför också bättre förutsättningar för rehabilitering av de många narkotikamissbrukare som finns i den mest brottsaktiva gruppen. Normalstraffet för mord ska vara livstids fängelse.

Brottsutvecklingen är ett av de allvarligaste samhällsproblemen och den förändrar Sverige. Våldet och brotten berövar människor frihet och trygghet. Otryggheten ökar och tilliten till staten minskar. Det fria samhället bygger på att staten skyddar medborgarnas rättigheter. Det är grunden för vår liberala demokrati. Att bekämpa brottsligheten är en av vår tids största frihetsfrågor.

En särskilt allvarlig aspekt av brottsutvecklingen är den grova organiserade brottsligheten som kopplar ett allt starkare grepp om samhället. Vi ser nu också en oroande utveckling där denna brottslighet sprider sig över landet och Norrbotten kommer inte att undantas. Tecknen blir allt fler och tydligare på att gängen har börjat etablera sig även i Norra Sverige.

En tystnadskultur breder ut sig. Vi ser en fortsatt negativ trend vad gäller den allra grävsta våldsbrottsligheten i offentlig miljö. Antalet skjutningar och sprängningar har ökat under en följd av år. 2020 blev ett dystert rekordår med i genomsnitt mer än en skjutning eller sprängning per dag. Även 2021 blev ett mycket dystert år. Problemet med brottslighet är inte begränsat till den allra grävsta, organiserade brottsligheten. Lika

allvarligt ur ett förtroende- och trygghetsperspektiv är det som i brist på ett lämpligare uttryck kan kallas "vardagsbrottsligheten". Särskilt delar av landsbygden upplever att den överges av rättsstaten. Systematiska stölder, inbrott och trafikbrott tas inte på allvar och försämrar allvarligt livskvaliteteten för en stor del av befolkningen.

Efter bland annat kapningen av IT-systemet i Kalix och liknande händelser, är det tydligt att vikten av att vara förberedd mot cyberbrottslighet är av högsta vikt i framtiden.

Turismens stora potential

Besöksnäringen är viktig för Norrbotten. Antalet gästnätter uppgår till cirka 2,3 miljoner och branschen omsätter mer än fyra och en halv miljarder kronor. Med rätt förutsättningar kan branschen växa ytterligare.

Norrbotten har två av de internationellt mest kända varumärkena inom besöksnäringen, Icehotel och Treehotel. Det är viktigt att komma ihåg att dessa varumärken har skapats av enskilda entreprenörer och inte av det offentliga.

Norrbotten kan erbjuda upplevelser som är unika, alltifrån den orörda fjällvärlden till den skärgård som är ljus dygnet runt. Det krävs en större flexibilitet när det gäller säsonganpassning hos buss-, tåg- och flygentreprenörer. Exempelvis måste förmågan att kunna sätta in extra turer under vintersportveckor förbättras. Trafikverket måste också förbättra vinterväghållningen till strategiska vintersportanläggningar under högsäsong.

Det är viktigt att arbeta för sänkta arbetsgivaravgifter och konkurrensneutral moms, så att branschen kan fortsätta att utvecklas och växa.

De senaste åtta åren har antalet gästnätter i Norrbotten ökat med drygt 20 procent enligt statistik från SCB. Norrbottens län lockar många besökare från Sverige och övriga världen. Tre av Sveriges fjorton objekt på Unesco:s världsarvslista finns i länet: Struves meridianbåge, Gammelstads kyrkstad samt Laponia. Antalet sysselsatta (årsverken) i området Swedish Lappland (Norrbottens län, Skellefteå kommun och Sorsele kommun) är

drygt 3700 vilket är en ökning med 90 % sedan år 2000.

En infrastruktur för framgång i, men även till fjällen är viktig. Enskilda företag har svårt att rusta och bygga vandringsleder i fjällen, de kan däremot blomstra om denna viktiga infrastruktur för turism finns. Om turistnäringen ska blomstra bör pengar i statsbudgeten läggas på att bygga ut vandringsleder samt på fler och trevligare övernattningsstugor. Precis som tunnelbanor behövs för Stockholms ekonomi behövs vandringsleder för fjällkommunerna samt fungerande 'transportskedjor' för både turisten och dess bagage/sportutrustning.

Det finns ett antal reformer som skulle kunna genomföras, eller i vissa fall stoppas för att gynna turismen i Norrbotten. När folk ska ta sig till Norrbotten kommer de jämföra priser med resten av kontinenten. *Den införda flygskatten är därför skadlig för besöksnäringen.*

Turismsektorn är årstidsberoende med högsäsonger där det behövs många anställda och andra tider då anläggningarna i princip står tomma. *Arbetsrätten behöver därför anpassas efter det.*

Sedan 2012 tillåter Norge gårdsförsäljning vid sidan om Vinmonopolet. I två decennier har Finland tillåtit det utöver alkoholmonopolet Alko. Det som ofta beskrivs som ett hot mot folkhälsan och Systembolaget är i själva verket en katalysator för att få lokala och regionala entreprenörer att blomma ut till fullo. Det är nu dags att Sverige tar till vara på svenska alkoholproducenter och tillåter *gårdsförsäljning* vid svenska bryggerier och gårdar.

I grund och botten handlar det inte om att utmana Systembolaget, utan om att låta smakupplevelser i turistnäringen också involvera alkoholhaltiga drycker.

När mindre bryggerier och destillerier kan utöka sitt erbjudande till sina besökare genom att också kunna sälja sin produkt, handlar det

inte om underminering av Systembolaget utan om att ge småskaliga producenter en chans att växa.

Traditionella näringar

De resurser och fördelar vi har i Norrbotten måste naturligtvis utnyttjas på bästa möjliga sätt. Det kan gälla våra råvaror och energiresurser, vår natur och vårt klimat.

Areala näringar

För Moderaterna i Norrbotten är det självklart att hela landets utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas tillvara. Det ska ske genom en utveckling som är hållbar ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Människor och företag över hela vårt land ska ges möjligheter att växa och utvecklas.

Jordbruket, livsmedelsindustrin och skogsindustrin lägger grunden för en livskraftig landsbygd. Vi vill stärka förutsättningarna för företagande, handel och konkurrenskraft så att fler jobb skapas i de gröna näringarna.

Det finns stor potential i Norrbotten för jordbruket att öka livsmedelsproduktionen, förädlingsvärdet och stärka exporten. Svenskt jordbruk generellt ligger i framkant när det kommer till djurskydd och miljö- och klimathänsyn. Ju mer som produceras i Sverige, desto bättre. Skogsindustrin är Sveriges enskilt största nettoexportör och bidrar samtidigt till den gröna omställningen av samhället både genom att binda stora mängder kol och genom att fossilbaserade bränslen och produkter byts mot ut mot biobaserade. De svenska lantbrukarna ska behandlas respektfullt, som företagare som förtjänar långsiktiga och rimliga spelregler och konkurrensvillkor.

Moderaterna vill underlätta och stärka konkurrenskraften för svenska lantbrukare genom att minska regelbördan och sänka kostnaderna.

Malmen

Gruvbrytning och förädling av malm har förekommit i Norrbottens län sedan

åtminstone mitten av 1600-talet. Tre av Sveriges 16 gruvor ligger i Norrbotten och de står för den allra största delen av gruvproduktionen i riket. Europas största koppargruva ligger i Aitik och 90 procent av Europas järnmalm bryts i LKAB:s två gruvor: Malmberget och Kiruna. En ny järnmalmsgruva har öppnat i Kaunisvaara och gruvdriften i Svappavaara har återupptagits.

Det är viktigt att trygga och utveckla en fortsatt gruvbrytning i Norrbotten. De ingrepp som det kan innebära för samhällena och för människorna måste hanteras på ett sådant sätt att konsekvenserna för enskilda människor blir så små som möjligt. Den speciella situation som finns när det gäller ersättningsfrågor i tätbebyggda samhällen med näraliggande koncessionsområden måste lösas. LKAB har också ett stort ansvar för de boende som påverkas av stadsflyttarna.

Skogen

Skogen har ur ett ekonomiskt avseende haft en central betydelse för utvecklingen i länet under 1900 - talet. Även idag hör skogen till en av de viktigaste näringarna i vårt län. Drygt hälften av skogen är bolagsägd. En tredjedel är privatägd och resten, 14 procent, är allmän

skog.

Skogen ger underlag för den massa- och pappersindustri som finns i kommunerna Piteå och Kalix. Skogen och den industri som direkt baseras på skogsråvara sysselsätter totalt cirka 4 000 personer i länet. Både inom skogsbruket och i de senare leden har personalbehovet minskat kraftigt genom att ny teknik successivt har effektiviserat produktionen.

Skall råvarutillgången tryggas så måste det vara möjligt att kunna transportera avverkad skog. Underhåll och tjälsäkring på vägnätet måste garanteras. De kraftiga höjda drivmedels- och fordonsskatterna är ett starkt hot mot länets skogsnäring.

Under det senaste decenniet har allt fler reservatsbildningar bildats runt om i Sverige. I

Norrbottens län finns nu 246 naturreservat. Dessa utgör cirka 25 procent av länets yta. Den svenska virkesförsörjningen kan komma att drabbas mycket negativt om den produktiva marken begränsas ytterligare. Inom lokala områden kan en mycket stor andel av den avverkningsbara skogen komma att bli skyddad och undantas från avverkning. Det kommer att ge stora konsekvenser för den skogsindustri som verkar i våra områden. I slutändan hotas arbetstillfällena på landsbygden av de stora reservatsavsättningarna.

Det privata skogsägandet spelar en avgörande roll för att säkra tillgången på skogsråvara och sysselsättning och välbefinnande i hela Sverige. Sveaskog AB har som mål att genom strategiska försäljningar av skogsmark till aktiva skogsbrukare och till de privata sågverken bidra till att stärka skogsbruket som framtidsbransch. Måluppfyllelsen är dålig, företaget måste omgående börja uppfylla sina direktiv. Moderaterna vill att fler privatpersoner skall kunna bli skogsägare.

Det är viktigt att transporter av timmer från skogen och till förädlingsindustrin kan ske på ett ändamålsenligt sätt. De dispenser för förlängda transportfordon för timmer som används idag bör permanentas. Även för andra transporter – som t.ex. transporter av prefabricerade hus, är det viktigt att transporter kan ske på ett ändamålsenligt sätt.

Måluppfyllelsen är dålig, företaget måste omgående börja uppfylla sina direktiv. Det är också viktigt att Sveaskog fortsätta att utveckla sitt ägande i sågverksindustrin.

Vid reservatsbildningar av privat ägd skog måste länsstyrelsens dialog med ägarna förbättras avsevärt. De skogsägare som får avverkningsförbud måste ges en "rimlig" ersättning för intrånget i deras äganderätt. Insatser som innebär att det ska kunna bli lättare för markägare att själva ta initiativ till bevarandeåtgärder bör genomföras även i Norrbotten på samma sätt som i kringliggande län.

Rymden

Norrbotten som rymdlän med Esrange som basplatta bör stärkas. Utvecklingen inom rymdnäring och forskning tar stora kliv just nu och Norrbotten har möjlighet att vara motorn i detta. Vi står starka med LTU:s spacemasterutbildningar, IRF:s forskning och SSC satellitstyrning/försöksverksamhet men vi ser ytterligare möjligheter i uppskjutning av mikrosatelliter och försöksverksamhet på Esrange som kan lägga grunden för att skapa ett rymdcenter med forskning, utbildning och näring i ett nära samarbete. Moderaterna i Norrbotten skall verka för att SSC, (Swedish space Corporation) skall flytta sitt huvudkontor till Norrbotten.

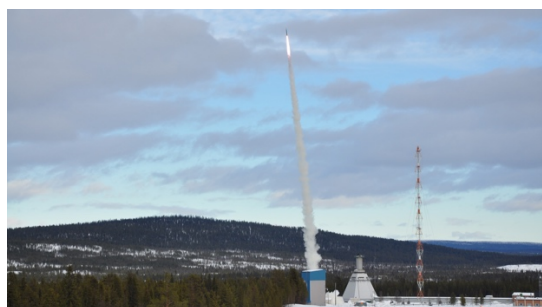
Rennäringen

Renskötseln, som är en viktig näring i Norrbotten, skiljer sig på flera sätt från övrig näringslivsverksamhet. 85 % av de renägande samerna bor i Norrbotten. Förutom att renskötseln spelar en stor roll i den samiska kulturen är den en viktig näring som är främst inriktad på köttproduktion. Kontinuerlig produktutveckling, kombinerad med forskning, kompletterar den regionala livsmedelsstrategin som strävar efter en högre självförsörjningsgrad i länet.

Rennäringsföretagens inköp av material, varor och tjänster, som till största delen inköps lokalt, skapar därigenom sysselsättning och gynnar företagande på landsbygden.

Utveckling och förnyelse genom kompletterande verksamhet, t.ex. inom områden som slöjd, turism och naturupplevelser, men också i förädling av renkött, ökar lönsamheten.

Energipolitiken

Norrbottens industri kräver mycket el och kommer tillsammans med övriga samhällets funktioner att kräva ännu mer el i framtiden. Varje höjning av exempelvis elpriset och/eller elskatten gör den mindre konkurrenskraftig. Basindustrin står idag för ca. 75 procent av länets totala energianvändning. En betydande del av länets energiproduktion är förnyelsebar. Under de senaste åren har stora investeringar gjorts i vindkraft, i framförallt Piteå. I framtiden kan dessa investeringar producera cirka 12 TWh elkraft per år. Som jämförelse kan nämnas länets vattenkraft som producerar cirka 14 TWh elkraft per år. Norrbotten står för totalt sju procent av rikets energianvändning. Vi har idag en regering som avvecklat kärnkraft och planerar el, vilket har lett till stora svängningar och ökning av elpriset. Om svensk kärnkraft fortsätter att avvecklas så skulle det leda till ytterligare ökade elpriser. Detta skulle slå mot jobb och tillväxt i Norrbotten.

Vattenkraften kommer även i framtiden att spela en stor roll för Norrbottens och Sveriges energiförsörjning. Den vattenkraftsproduktion som finns i Norrbotten måste värnas. Vattenkraften måste värnas som basen för energiproduktionen i Norrbotten. Södra Sverige kan inte räkna med att det kommer finnas el att skicka söderut om en 5-10 år. Trots vattenkraftens starka roll på energimarknaden är dess framtid långt ifrån ohotad. En av hotbilderna ligger i de omprövningar av befintliga vattendomar som ständigt genomförs, vilka enligt en undersökning från Svensk Energi visar att effektuttaget i vattenkraftverken regelmässigt minskas. För ett land med Sveriges geografiska förutsättningar bör ambitionen vara att öka produktionen av vattenkraft, genom främst effektivisering av redan utbyggda vattendrag och befintliga anläggningar.

Energipolitiken måste kunna garantera en trygg, billig och säker energiförsörjning. En satsning på fossilfri energiproduktion är därför helt nödvändig, En mix av vattenkraft, kärnkraft, vind och solkraft tryggar

elförsörjningen för framtiden. Det måste ges långsiktiga politiska förutsättningar för att kunna investera i ytterligare nya reaktorer.

Det är viktigt att överföringskapaciteten av elenergi förbättras i Norrbotten. Den energi som skapas av enskilda småskaliga investeringar i förnyelsebar och fossilfri energi måste kunna tas tillvara på ett bättre sätt. Moderaterna underlättade 2006 - 2014 för småskaliga producenter att kunna överföra den överskottsproduktion man har till det större distributionsnätet. Detta måste bli ännu bättre.

Infrastruktur och transporter

Socialdemokraterna har inte gjort mycket för infrastrukturen i Norrbotten annat än att verka som hindrande för all rörelse via höjda skatter på fordon och drivmedel samt flygskatt. Stora satsningar behövs på Malmbanan, bland annat ett dubbelspår. I ett stort län som Norrbotten så är infrastrukturinvesteringar oerhört viktiga för att säkra tillväxten långsiktigt.

För Moderaterna är det självklart att man nu inleder arbetet med Norrbottniabanan. Det finns en politisk enighet om vikten av att fortsätta planering och byggnation av Norrbottniabanan, men den socialdemokratiska regeringens vurm för höghastighetståg i södra Sverige riskerar att slå undan alla andra järnvägsinvesteringar. Därför säger vi "Ja" till järnväg och "Nej" till höghastighetståg.

Vägnätet

Länet genomkorsas av det nationella stamvägnätet med internationella kopplingar till Norge och Finland. Vägarna i Norrbotten spelar en mycket viktig roll för att knyta samman det stora länet. Nio procent av statens vägnät finns i Norrbottens län - en av landets biltätaste regioner mätt per capita. Statsvägarna motsvarar en väglängd motsvarande 8 644 km. De enskilda vägarna med statsbidrag motsvarar en väglängd av 3 132 km. Under många år har drift och underhåll av vägnätet fått för lite resurser.

Den skuld som nuvarande regering lämnat efter sig gällande rekonstruktion och

bärlighetshöjande åtgärder, på det allmänna och enskilda vägnätet, är stor och kommer att ta tid att återställa. Norrbotten har tre Europavägar som är livsnerven. Det som E4 är för kusten, är E10 och E 45 för inlandet. Istället för att nedprioritera E10 och sänka hastigheten vill vi att E10 skall få körseparerade vägbanor med 2+1 på hela sträckningen mellan Töre och Kiruna. Vinterväghållningen på E10 måste fungera längs hela sträckningen.

Moderaterna motsätter sig ett införande av en kilometerskatt. Denna skulle slå hårt mot Norrbottens 300 åkerier som i genomsnitt skulle få ökade kostnader med drygt 150 000 kronor per fordon och år. Skatten slår särskilt mot delar av landet där man har långa avstånd.

Vi vill se investeringar i broar i Norrbotten för att säkerställa BK74. Vilket är den nya bärlighetsklassen, för lastbilar, och därmed öppna delar av det statliga vägnätet för fordon med upp till 74 tons bruttovikt.

Bilen

Kollektivtrafiken kan inte ensamt lösa transportbehoven i glesa områden. För att länet skall kunna skapa större arbetsmarknadsregioner och för att glesbygden inte skall avfolkas helt krävs goda pendlingsmöjligheter till ett arbete. Vi anser att en omställning till andra drivmedel än dagens oljebaserade är viktig. För att underlätta en omställning även på landsbygden så är det viktigt med riktade insatser för att stöda övergången till en annan fordonspark. Elbilen är en viktig del i detta och därför vill vi se satsningar på en utvecklad infrastruktur för laddstationer.

Flyget

I Norrbottens län finns fem flygplatser med reguljär trafik: Luleå, Kiruna, Gällivare, Arvidsjaur och Pajala. Flygplatsen i Luleå är 2022 den sjätte trafiktätaste i landet med drygt 1 miljon passagerare.

Den socialdemokratiska regeringens flygskatt slår hårt mot Norrbotten.

Eftersom passagerarflyget ökar är det viktigt att infrastrukturen för luftfarten motsvarar dagens och de framtida behoven.

EU:s trafikplikt för kommunala flygplatser löser möjligen medborgarnas behov, men inte turismens och näringslivets. Där Rikstrafiken genomför upphandlingar måste det ske på ett sådant sätt att de resande, privata som näringslivets, kan garanteras en acceptabel driftssäkerhet.

Tillgängligheten vid flygplatserna måste öka. När det gäller Luleå Airport så vill vi se bättre parkerings- och övernattningsmöjligheter.

Det är viktigt med goda kommunikationer till och från Luleå Airport. Här har länstrafiken ett stort ansvar.

Järnväg

Länets järnvägsnät såväl i nord-sydlig riktning som till Finland och vidare österut är en mycket viktig länk för såväl gods- som persontrafiken. Malmbanan mellan Luleå och Narvik är ett av landets viktigaste godsstråk. Det är viktigt att trafikpolitiken hänger samman över hela Sverige. Järnvägstrafik kan vara miljövänlig och samhällsekonomiskt lönsam, men skall jämföras med övriga transportslag.

Vi vill att arbetet med Norrbotniabanan skall inledas på riktigt nu och hanteras med mer seriositet än den nuvarande regeringens. Besvikelsen är stor över det infrastrukturella svek som detta innebär. Det är dags nu att de första etapperna påbörjas på allvar. Norrbotniabanan är viktig för att kunna garantera godsindustrins behov av rationella transporter i nord-sydlig riktning.

Vi vill se en ökad axellast på hela Malmbanan och dubbelspår mellan Boden-Luleå samt Kiruna och Narvik i ett första skede. I en andra omgång vill vi se dubbelspår hela vägen, Luleå-Kiruna-Narvik.

Tågoperatörerna måste fungera bättre än idag. Det är också viktigt att utforma bra upphandlingar vad gäller tågtrafik.

Att satsningar på den gruvrelaterade infrastrukturen ges den tyngd som näringen förtjänar.

Inlandsbanan med en imponerande total sträcka av 1 288 kilometer, blev färdigställd 1937 och hade stor betydelse för godstrafiken i inlandet. På 1990-talet övertog ett tiotal kommuner längs sträckan den då nedläggningshotade Inlandsbanan från Banverket. Moderaterna anser att Inlandsbanan bör ges mer uppmärksamhet för dess betydelse i samband med involvering i regionens strategi för Norrbottens inland.

Sjötrafiken

Hamnverksamhet bedrivs i Luleå, Piteå och Kalix. Luleå hamn är landets femte största hamn räknat i tonnage. Hamnarna i Luleå och Piteå är öppna för sjöfart året om. Sjöfartens negativa miljöpåverkan måste reduceras, det måste ske genom internationella överenskommelser. Sådana överenskommelser måste utformas så att konkurrensförhållandena mellan hamnarna i Östersjön inte rubbas.

På grund av handelssjöfartens är det viktigt att arbetet med Malmporten inleds snarast. Att regeringen missgynnade Luleås

muddringsprojekt, Malmporten, vid finansieringen gentemot Göteborgs hamn är bara ytterligare ett svek av regeringen mot Norrbotten. Malmporten är särskilt viktig för den framtida expansionen i Norrbotten och gruv- och stålindustrin.

Sverige är i stort behov av nya isbrytare. Från Moderaternas sida vill vi att regeringen nu fattar beslut kring finansieringen av nya isbrytare. Detta är vitalt för vår säkerhet, fortsatta forskningsförmåga och för näringslivet.

Data och telekommunikationer

Det analoga kopparnätet för telefoni tas nu stegvis bort. Samtliga hushåll i länet måste kunna garanteras telefoni och dataöverföringar till rimliga priser även efter detta genomförande. Allt fler tjänster i samhället blir digitala och det kräver att företag och hushåll i hela landet kan ta del av dessa.

Det handlar om att ha en fungerande vardag. Därför måste det finnas tillgång till bredband med hög överföringshastighet i hela landet. Mobiloperatörernas löften om mobiltäckning måste överensstämma med verkligheten. Post- och Telestyrelsen måste kontrollera detta bättre. Det måste finnas likvärdig tillgång bredband oavsett var man bor i Norrbotten.

Skola och utbildning

Utbildning är vägen in i det svenska samhället. Det ska inte spela någon roll varifrån du kommer eller vem du är – Det viktiga är vart du är på väg. Alla har rätt till en bra utbildning. Det ställer krav på att alla skolor är bra skolor, att lärare har höga förväntningar på alla sina elever, och att eleverna tar sitt ansvar. Kunskap kräver ansträngning.

Moderaternas skolpolitik fokuserar på skolans kunskapsuppdrag och på varje elevs möjlighet att nå kunskapsmålen. Kvalitetskraven på skolan måste höjas, samtidigt som skolan ges nya verktyg för att möta de kraven. Alla elever skall ges förutsättningar att uppnå de fastställda målen och utgångspunkten måste vara den enskilda elevens behov och individuella förutsättningar. Vissa elever behöver extra stöd för att nå målen, medan andra behöver större utmaningar för att känna sig motiverade. Det kräver flexibilitet och individuellt anpassade lösningar. Större likvärdighet i elevernas studieresultat uppnås med ökade satsningar på anpassat stöd, ökade valmöjligheter och valkompetens för elever och föräldrar, bättre användning av resurser och bättre ledarskap och styrning av skolan.

Förskolan lägger grunden för barns möjligheter att lyckas i grundskolan. Förskolan ska därför ha ett tydligt kunskapsuppdrag för att barn redan från början ska ges en stark grund att stå på. Vi vill att förskolan ska omfattas av mätbara kunskapsmål och att överlämningen mellan förskola och grundskola ska kvalitetssäkras.

Kommunala skolor och förskolor såväl som fristående verksamheter behövs i Norrbotten. För att värna valfriheten och motverka segregation ska vi verka för att ett aktiv skolval införs inom grundskolan och att även fristående aktörer ges möjligheter att omfattas av skolskjuts. Detta för att både de kommunala och friskolor ska få lika möjligheter att bli valda. Moderaterna i Norrbottens kommuner ska verka för att säkerställa en samordnad upptagning till både kommunala och fristående skolor genom gemensamma skolvalsplattformar, information på flera språk och annat uppsökande verksamhet för att öka elevers och föräldrars valkompetens. En skolpeng är ytterligare ett verktyg som främjar möjligheten för alla grupper i samhället avsett socioekonomisk bakgrund att kunna välja skola.

Gymnasieskolan är en viktig del av den kommunala kompetensförsörjningen. Varje år är det fler än 18 000 elever som inte når gymnasiebehörighet. Samtidigt som det finns arbetskraftsbrist inom många yrkesområden är det för få elever som väljer yrkesprogrammen. Det krävs utökade insatser för att underlätta ungdomars övergång till arbetsmarknaden. Därför föreslår vi att lärlingsutbildningen och den gymnasiala lärlingsanställningsformen utvecklas ytterligare. Även vuxenutbildningen behöver styras mer mot arbetsmarknadens behov för en förbättrad matchning och ökad kvalitet. Vi ska därför verka för att antalet lärlingsplatser och platser inom yrkesvux inom den kommunala vuxenutbildningen ökar. Tiden för de nyanländas och utrikesföddas inträde på arbetsmarknaden behöver kortas genom tydligare utbildningsvägar i gymnasieskolan och vuxenutbildningen men även genom ökade förväntningar och krav på att slutföra utbildning och lära sig svenska språket. Samarbete mellan ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen kring kompetensförsörjningsuppdraget behöver öka. Moderater ska även verka för att det genomförs större satsningar på Ung Företagsamhet på gymnasieskolor men även grundskolor för att fler unga ska lära sig om

möjligheten att starta och driva eget företag i ung ålder.

Inför kommande mandatperiod är bland annat dessa områden särskilt viktiga för Moderaterna:

1. Kompetensförsörjning.

Vi ska satsa på lärarna. Vi ska verka för ett långsiktigt ansvarstagande som tryggar tillgång till hög kompetens i skolan.

- Fortsättning av karriärstegsreformen ska säkra att skickliga lärare får ordentliga lönepåslag
- Alla lärare och förskollärare ska få tillgång till fortbildning
- Minska lärarnas administrativa börda och öka tiden för förberedelse och genomförande av undervisning
- Anställa fler lärarassistenter och andra yrkesgrupper i skolan för att avlasta och minska deras arbetsbelastning
- Förbättra lärarnas arbetsmiljö genom tydliga satsningar på trygghetsskapande åtgärder i skolan och särskilt stöd till de eleverna med störst behov av stöd.
- Underlätta för lärare att komplettera sin behörighet under arbetstid
- Satsning på fler och nya vägar för yrkesgrupper utanför skolan att välja lärarprofessionen.
- Fortbildning för rektorer i alla skolformer för ökad kunskap om pedagogiskt ledarskap, styrning och uppföljning mot kunskapsmålen.

2. Tydligare statlig styrning och ansvar för skolan.

Det behövs en tydligare statlig styrning och kvalitetsmätning av alla skolor Sverige både kommunala och fristående. Sverige ska ha en Skolinspektion med kunskapsfokus. Den statliga Skolinspektionens granskningar av skolor behöver utgå mer från elevernas kunskapsresultat och undervisningens kvalitet. Skolinspektionen ska ges utökade befogenheter att vidta

åtgärder när det finns skolor som inte uppfyller skollagens krav. Alla skolor ska hålla en hög nivå. De skolor som inte gör det, och inte lyckas vända utvecklingen trots förelägganden ska kunna få utökad statlig stöd för att uppnå de beslut som krävs. Vi kan inte acceptera att det finns skolor som år efter år uppvisar låga resultat. Det krävs en nationell resurs som kan sättas in då Skolinspektionen identifierar en skola där man inte lyckats stödja elevernas lärande tillräckligt. Vi vill därför att Skolverket ska få ett tydligare uppdrag med ansvar för att den nationella resursen erbjuder relevant stöd, till exempel lärarhandledning, speciallärarkompetens, ledarskapsutbildning och förstärkt elevhälsa.

Det krävs ordning och reda i skolan. Studiero och en stimulerande lärmiljö är grundläggande förutsättningar för att eleverna ska utvecklas mot en god måluppfyllelse. Ingen elev skall kunna lämna grundskolan utan godkända betyg och för denna målsättning krävs individuellt stöd och extra anpassningar i synnerhet i de tidigare årskurserna. Idag påverkas trygghet och studiero i klassrummen mycket av att alla elever inte får tillräckliga anpassningar i sin studiesituation och att integreringstanken om att alla elever alltid ska studera tillsammans har gått för långt. Det behövs en ökad satsning på särskilt stöd och ett resursfördelningssystem som skapar trygghet och förutsägbarhet i hur resurserna fördelas till de elever som har de största behoven. Upprättande av fristående eller kommunala resursskolor eller andra tillrättalagda läromiljöer ska uppmuntras och stödjas. Ungas psykiska hälsa är en av de viktigaste frågor i vårt samhälle idag och arbete med elevhälsan måste prioriteras genom bättre samverkan mellan skolor och regionen i dessa frågor. Det behövs bättre

verktyg och "en väg in" för elevhälsan genom bättre samverkan mellan skolor och vården. Alla huvudmän ska erbjuda sommarskola och läxhjälp för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen. Skolplikten ska förlängas med ett år för de elever som inte når gymnasiebehörighet och extra undervisningstimme med fokus på matematik och svenska ska införas.

Sameskolan är en skolform likvärdig med grundskolans årskurser 1 - 6 och är utformad och profilerad med hänsyn till samiska språket och samisk kultur. Sameskolstyrelsen är huvudman och statlig myndighet som ska främja utvecklandet av samiska undervisningsinslag i det ordinarie skolväsendet, samt stödja utveckling och produktion av läromedel för samisk undervisning. Myndigheten får efter avtal med en kommun erbjuda förskoleverksamhet helt eller delvis bedrivs på samiska. Av fem sameskolorna finns fyra i Norrbotten i Karesuando, Kiruna, Gällivare och Jokkmokk (Tärnaby/Västerbotten). Flera kommuner i Norrbotten är förvaltningskommunerna för samiska: Arjeplog, Arvidsjaur, Gällivare, Jokkmokk, Kiruna och nu även Luleå.

Moderaterna anser att det är särskilt viktigt att språk- och kulturöverföringen fungerar för att säkerställa de nationella minoritetsspråkens fortlevnad, i sameskolorna såsom ordinarie förskolor och skolor genom modersmålsundervisning.

Universitetet

Det finns ett universitet i länet, Luleå tekniska universitet, med satellitverksamhet i vid bland annat Musikhögskolan i Piteå och Rymdcampus i Kiruna. Universitetet har fler än 16 000 studenter och cirka 1 700 anställda. Den totala budgeten omsluter 1,6 miljarder kronor. Luleå tekniska universitet har mer än 255 professurer.

Universitetets forskning omsätter mer än 935 miljoner kronor inom 70 forskningsämnen. Samarbetet med företagen och med aktörer i det omgivande samhället är ett av

universitetets starkaste områden. Universitetets forskning bedrivs i nära samarbete med företag som Shell, Volvo, Ericsson, Scania, LKAB, Airbus med flera.

Fler kvinnor än män har högskoleutbildning. I Norrbottens län har 37 procent av kvinnorna eftergymnasial utbildning och 26 procent av männen.

Det är viktigt att den högre utbildningen utformas så att den är attraktiv för studenter från andra håll än Norrbotten. Det kräver en högkvalitativ utbildning och forskning, attraktiva campus i de delar av länet där sådana finns och goda möjligheter till praktikplatser i länet.

Vi vill dessutom tillföra ett extra anslag för att "toppa laget" och attrahera utländska studenter. Anslaget skulle användas för att rekrytera "världsstjärnor" inom akademi och forskning. Det skulle ge en kraftig stimulans och göra vårt universitet mycket attraktivt. Vidare vill moderaterna tillföra medel för att skapa forskningsmiljöer i världsklass relaterade till den norrbottniska basindustrin.

Moderaterna vill arbeta för ett fördjupat samarbete mellan LTU och det privata näringslivet i Norrbotten. En sådan kraftsamling skulle även generera ett stort intresse från näringslivets sida. Näringslivet i Norrbotten har dessutom uttryckt ett behov av fristående kurser som kan läsas på distans för att befintlig personal har möjlighet att vidareutbilda sig på plats.

Tillgången till bostäder är en viktig faktor för att kunna locka till sig studenter från utlandet och andra delar av landet.

Seniorer

Idag innebär att bli äldre många gånger att bli osynlig. Moderaterna anser att det är hög tid för ett tankeskifte när det gäller äldre personer i samhället. Äldre är en resurs i samhället med olika krav, förutsättningar och möjligheter. Många äldre känner sig tyvärr inte delaktiga i samhället på samma villkor som andra, bara för att de uppnått en viss ålder. De upplever att deras erfarenhet ställs åt sidan, fastän de har mycket mer att ge. Äldre människors kunskap och kompetens måste tas tillvara.

Alliansregeringen 2006 - 2014 gjorde särskilda satsningar för att stärka pensionärernas ekonomi, bland annat sänktes skatten på pensioner fem gånger. Ingen regering före oss har sänkt skatten på pension, överhuvudtaget. Arbetet med att förbättra pensionärernas ekonomiska villkor skall vara en målsättning även inför nästa mandatperiod.

Äldre personer är en resurs på arbetsmarknaden och i vårt samhälle. Politiken behöver riva fler hinder för äldres deltagande i samhällsliv och arbetsliv. Diskriminering på grund av ålder ska inte vara tillåtet inom något samhällsområde. Var femte inneboende i Sverige har fyllt 65 år och var fjärde väljare 65+. Detta borde avspeglas mycket tydligare i vårt samhälle och i de beslutande organisationerna.

Dagens 70-åringar har samma hälsostatus som en 50-åring hade på 70-talet. Trots detta breder ålderismen och åldersdiskrimineringen ut sig. I Sverige värderas sällan ålder och erfarenhet, utan tvärt om. Forskningen visar, att äldre med erfarenhet är bättre på att se helheter, analysera och fatta beslut i svåra frågor samt lösa konflikter.

Vi vill bland annat:

Öka den statliga finansieringen av boendestöd

Införa nollvision för hemlöshet bland pensionärer

Olika boendetyper bör erbjudas, ex trygghetsboende, behovsprövat

trygghetsboende, seniorboende och särskilt

boende för de svagaste.

Stärka skyddet mot diskriminering på grund av ålder inom alla relevanta samhällsområden i diskrimineringslagen.

Den som arbetat hela livet ska ha högre pension än den som aldrig arbetat.

Måltiderna inom äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet med fokus på näringsvärdet för att undvika undernäring.

Vidareutbildning hos undersköterskor bör ske kontinuerligt med fokus på äldreomsorg och demensvård.

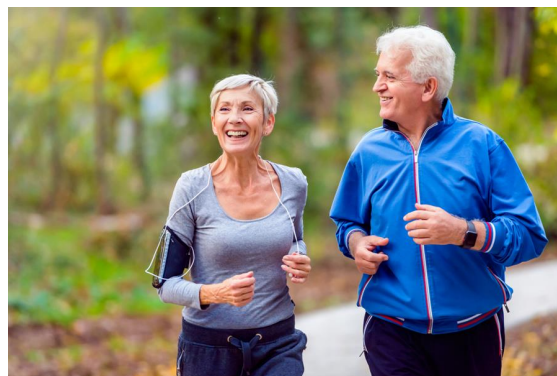
En rätt att jobba kvar till 69 års ålder.

Att lokala värdighetsgarantier bör finnas i landets alla kommuner. En lokal värdighetsgaranti bör innehålla en konkret beskrivning av vad äldre personer, deras anhöriga och övriga kommuninvånare kan förvänta sig av de tjänster som kommunen erbjuder inom äldreomsorgen.

Stimulera lokala brottsförebyggande program för äldre.

Att staten fortsatt bör bidra till fler platser i särskilt boende och i trygghetsboende.

Ambitionen bör på sikt vara att ge äldre möjlighet att själva välja när det är dags att flytta till ett anpassat boende.

Försvaret

Det försämrade säkerhetspolitiska läget måste tas på största allvar. Omvärlden väntar inte tills Sverige är redo, utan Sverige måste möta utvecklingen i omvärlden. Vårt land och våra värderingar måste försvaras och det gör vi ytterst genom att värna nationens säkerhet genom en stark försvarsmakt. Moderaterna har länge ansett att Sverige skall vara en del av NATO. Vi konstaterar därför med glädje den omsvängning som Socialdemokraterna nu gjort och det faktum att regeringen äntligen lämnat in en formell ansökan.

Nordkalotten är ett utpekad område för en potentiell konflikt. Rysslands aggressivitet och brott mot folkrätten i Ukraina visar hur viktigt det är att Sverige för en aktiv säkerhetspolitik, för att det skall fungera krävs stöd av ett militärt försvar som är insatsberett, samtidigt som förutsättningar för en framtida upprustning kan behållas och utvecklas.

Idag finns det tre förband i länet fördelade på tre orter; Boden, Luleå och Arvidsjaur varav Arvidsjaur alldeles nyligt återfått sin regementsstatus. Den regionala staben för norra Sverige är placerad i Boden. Försvaret skall klara dagens hot och förberedas för morgondagens osäkerhet, det innebär också att vi måste ta höjd för nästa steg i den moderna krigföringen.

Vi kan konstatera att rymden, i brist på överenskomna begränsande regelverk, löper risk att utnyttjas som plattform inte bara för viktiga och nödvändiga sensorer och stödfunktioner utan också för vapen och olika typer av motmedel. För svensk del behöver vi skapa och bibehålla kunskap om vad som sker inom området samt etablera en god rymdlägesbild.

Moderaterna vill att Sverige ska höja försvarsanslaget till två procent av BNP och att Sveriges försvarsförmåga måste stärkas, det måste inledningsvis ske genom en uppbyggnad av soldater och officerare för att i ett senare skede etablera fler förband på strategiskt viktiga orter eller områden, bland

annat i Norrbotten. Vår uppfattning är att etableringar av förband bör utgå ifrån Försvarsmaktens behov och inte lokalpolitiska beslut för att stärka arbetsmarknaden. Något som skulle stärka Sveriges försvarsförmåga är att återigen samla förmågor ingående i den brigad som I19 ansvarar för till Boden med omnejd.

Försvarsmakten måste ha en god dialog med allmänheten när det gäller inskränkningar i t.ex. byggrätter och markanvändning. Onödiga inskränkningar i människors möjligheter att bo och verka ska förhindras.

Den svenska säkerhetspolitiken vilar i mångt och mycket på säkerhet genom samverkan och samövning. Förmågan att kunna ge och ta emot civil och militär hjälp är central vid en eventuell kris eller konflikt och samarbetet med Nato är avgörande för att skapa stabilitet och säkerhet i Sveriges närområde. Norrbotten är lämpligt för internationell test- och övningsverksamhet, förutom att de militära förbanden stärks så ger det positiva effekter i stora delar av Norrbotten. Robotbasen i Vidsel och Esrange i Kiruna är exempel på anläggningar som kan kunna involveras.

Det är även viktigt att fortsätta arbetet med att stärka det civila försvaret och sådana förmågor som cyberförsvar och psykologiskt försvar.

Ett unikt län på många sätt

Tillgången till skog, fjäll och hav har skapat unika möjligheter för norrbottningarna att leva ett rikt och varierat friluftsliv.

Moderaterna anser att jakten, fisket och skärgårdslivet utgör omistliga värden att slå vakt om.

Närhetsprincipen bör råda när det gäller beslut i frågor som skotertrafik och jakten ovan odlingsgränsen. Samråd med berörda näringsutövare och intresseorganisationer inom respektive kommun skall utgöra grunden för beslut i dessa frågor.

Norrbottens län är det enda län som har landgräns till ett annat EU-land. Det gör Norrbotten unikt och skapar goda möjligheter för handel och rörelse över gränserna. För oss moderater är det viktigt att idéer, människor och produkter får röra sig fritt över gränserna.

Att invånarna i Tornedalen skall kunna bo i ett land och arbeta i det andra skall inte hindras av stelbent byråkrati. Många företag upplever idag osynliga handelshinder. Ett bättre samarbete över gränsen för att kunna ge medborgarna i de båda länderna en bättre samhällsservice måste skyndas på.

Exempel på förändringar är det aviserade samarbetet mellan polisen i Sverige och Finland. Detta har tillkommit på moderat initiativ.

Vi ser också hur Östersjöregionen får en allt större betydelse i Europa. Med Norrbottens unika utgångspunkt är det viktigt att vårt län liksom hela Barentsområdet snabbt etableras som en viktig aktör inom regionen.

Jakt och fiske

Jakten är en mycket viktig fritidssysselsättning i norra Sverige. Var tionde norrbottning över 18 år jagar. För många är jakten också en viktig faktor i beslutet att bo kvar eller flytta tillbaka. Många förbättringar har gjorts för att underlätta jakten. Bl.a. har hotet om blyförbud undanröjts, paragraf 28 i

jaktförordningen har ändrats, rovdjursförvaltningen har förts närmare den lokala nivån, en ny organisation för eftersök av trafikskadat vilt har satts i bruk och jakttider har förbättrats.

Att naturvårds- och miljöintresset ges större representativitet än skogsnäringen, jordbruket, markägarna och jägarna i en delegation som hanterar jakt- och viltförvaltningsfrågor är oacceptabelt. Småviltjakten på statens marker i det svenska fjällområdet är en unik resurs. Alla har en skyldighet att vårda denna resurs och värna den från ett felaktigt nyttjande. Som en utgångspunkt i detta är det Moderaternas bestämda uppfattning att småviltjakten på statens marker i fjällområdet, på samma sätt som i våra grannländer, främst ska tillgodose behovet av småviltjakt för jägare fast bosatta i vårt land.

Sedan 2009 har Fiskeriverket ensidigt vidtagit åtgärder för kustfisket i Bottenviken riktat mot nätfiske av framförallt sik, där även öring bedöms kunna utgöra bifångst. Fritidsfiskarna som fiskar med nät är inte det stora hotet för öringstammen vare sig i Bottenviken eller i andra svenska fiskevatten.

Moderaterna i Norrbotten värnar om fritidsfisket efter lax. Där socialdemokraterna vill förbjuda fritidsfiske efter lax med kommersiella redskap, vill moderaterna fortsätta utveckla ett miljömässigt hållbart fiske. Någon reglering av husbehovsfisket av lax med därtill krav på rapportering är enligt vår uppfattning inte nödvändigt.

Skydds jakt på vikaresäl bör utvidgas till att det utgår ersättning per skjutet säl.

Vi reagerar mycket starkt mot polismyndighetens långsamma handläggning av vapenlicenser. Den försämring som skett de senaste åren är helt enkelt inte acceptabel.

Det är viktigt att rovdjursförvaltningen i jaktförordningen, §28, hanteras på lokal nivå på ett mycket bättre sätt än vad den görs idag.

Beslut om vargförvaltningen ska fattas så nära dem som berörs som möjligt.

När det gäller hur förvaltningen av björnstammen i Norrbotten skall bedrivas i framtiden är det viktigt att licensjakten utgör grunden och skydds jakt undantagen. Länet bör även delas upp i tre förvaltningsområden med egna mål, planer och tilldelningar.

Strandskydd

Norrbotten har 13 730 sjöar vilket motsvarar nära en tredjedel av samtliga svenska sjöar. 24 procent av Sveriges strandlängd ligger i Norrbottens län.

Norrbotten är ett län som har god tillgång till strandnära lägen. Detta är en stor möjlighet för många kommuner i länet att skapa attraktiva bostadsmiljöer. En förutsättning är däremot att kommunerna pekar ut de områden som inte skall omfattas av strandskyddet i sina planer. Ytterligare förenklingar bör ske vad gäller strandskyddet. Lagstiftningen bör ses över i syfte att få till stånd ett ökat bostadsbyggande.

Moderaterna vill också säkerställa att olika myndigheter, som kommuner och länsstyrelse lever upp till lagstiftningens intentioner, att det blir en sammanhållen praxis i hela länet och att rättssäkerheten tas till vara exempelvis vid överklaganden.

Ny omfattande reform, om förenklingar i strandskyddet, behöver snarast komma på plats som kan underlätta för markägare och stimulera till ökat bostadsbyggande.

Bostäder

Eftersom befolkningen kommer att växa kraftigt i Norrbotten så ökar behovet av nya bostäder. Det är därför viktigt länets kommuner tar ansvar för en effektiv plan- och byggprocess där byggandet inte hämmas av onödiga regler och krånglig byråkrati. Fortsätta regelförenklingar måste också genomföras på nationell nivå. Kommunerna

skall inte få ha tekniska särregler som begränsar nybyggnation.

Bostadsbyggandet i Sverige kan inte vänta. Fler måste få sin första bostad och den akuta bostadsbristen måste bekämpas. Sverige behöver inte regeringens ineffektiva subventioner utan kraftfulla reformer och insatser här och nu. Moderaterna arbetar för en bostadsmarknad där ingen ska behöva tacka nej till jobb eller studier på grund av att det inte går att hitta boende.

Hysesrätten fyller en viktig funktion på bostadsmarknaden. Den möjliggör boende för den som inte kan eller vill avsätta kapital. Det hyrda boendet är viktigt för att människor ska kunna flytta till jobb och studier och för att företag ska kunna rekrytera. Hysesgästens villkor och ställning ska värnas.

Minskad överklagandeproblematik genom begränsning av sakägarkretsen samt slopande av Länsstyrelsen som instans för överklagande.

Generösare regler för andrahandsuthyrning, bland annat med ökat schablonavdrag. Slopas uppskovstak för reavinstkatten och beskattning först när man lämnar det ägda boendet.

Kultur och idrott

Vi vill se ett levande kulturliv. Du ska ha tillgång till kultur oavsett ålder eller bakgrund. Kulturen är en viktig del av samhället och bidrar till förståelse, bildning och utveckling. Den har stort egenvärde och ska vara fri. Kulturen följer oss genom livet. Den tillhör och förenar alla. Det är mot den utgångspunkten som Moderaterna prioriterar att resurser riktas särskilt mot barn och unga från miljöer där idrotts- och kulturaktiviteter inte är ett självklart val. Därför investerar vi i satsningar som inkluderar alla barn och ungdomar och som stärker integrationen.

Våra förslag:

- Värna ett fritt kulturliv
- Ge alla barn och ungdomar möjligheter till kulturupplevelser
- Bygg ut Skapande skola
- Stötta den nyskapande kulturen
- Stärk bibliotekens arbete med digitalisering för att nå nya grupper

Moderaterna värnar det civila samhället och kulturens självständighet.

Kulturen i Norrbotten måste utvecklas mer på sina egna villkor för att kunna utgöra en fri och kreativ kraft i vårt län. De ekonomiska resurserna bör prioritera olika former av barn- och ungdomsverksamhet. De kulturella aktiviteterna måste präglas av variation och mångfald bland utövarna. Det är av stor vikt att det sker en ordentlig utvärdering samt uppföljning av de kulturella verksamheterna i länet.

Vi vill fortsätta satsa på skolornas kulturaktiviteter. Alla elever bör få ta del av utställningar, konst, musik, teater och dans under skoltiden. Ekonomiska resurser ska inte utgöra ett hinder för att alla barn ska kunna delta i kulturaktiviteterna.

Biblioteken är en viktig kulturinstitution. En angelägen funktion är dess roll som folkbildare. Satsningar bör ske på teknikområdet, samt på ett brett utbud av litteratur. Generösa och flexibla öppettider och annan service – t. ex boklån på distans och satsning på e-böcker - kan förenkla boklånen för medborgarna och bidra till att biblioteksutbudet upprätthålls även i glest befolkade delar av länet.

Miljö och klimat

Sverige och Norrbotten behöver en resultatnriktad miljö- och klimatpolitik. Moderaterna har i regeringsställning visat att det går att förena minskade utsläpp med jobb och tillväxt. Vi står för stabilitet och långsiktiga lösningar för att lösa miljö- och klimatutmaningarna. Vår politik är kostnadseffektiv och resultatorienterad.

Moderaterna tar ansvar för vårt gemensamma klimat och vår gemensamma miljö och natur. Vi är övertygade om att politiska styrmedel i kombination med teknisk och ekonomisk utveckling kan göra vår livsmiljö renare och mer motståndskraftig. Höga klimatambitioner måste kombineras med reformer för konkurrenskraft och tillväxt för att säkra framtidens jobb.

Klimatet känner inga nationsgränser. Vår politik syftar till att minska utsläppen snabbt så att Sverige når det långsiktiga klimatmålet till 2045, men ytterst till att minska utsläppen globalt. Internationellt samarbete krävs för att lösa klimatutmaningen, men även flera andra miljöproblem som havsmiljö och vad gäller kemikalier. Sverige ska vara pådrivande i dessa sammanhang.

Insatser i andra länder bidrar till att minska de globala utsläppen av växthusgaser till en låg kostnad samtidigt som de ökar sannolikheten för att kostnadseffektiva lösningar ska få spridning i världen.

Vi vill se internationella klimatinvesteringar för största nytta per skattekrona. Syftet med bonus–malus-systemet är korrekt, men det har nu blivit uppenbart att systemet har ett antal inbyggda problem. Bonus–malus-systemets utformning gynnar särskilt köpare i storstäderna som får lejonparten av bonusen medan andelen sålda malusbilar är störst på landsbygden. Moderaterna är tydliga med att kostnaden för klimatomställningen inte kan övervältras helt på gles- och landsbygden där många är beroende av bilen. Sverige är ett land med stora avstånd där många är beroende av bilen. Skatterna på bilen har

höjts kraftigt de senaste åren av den sittande regeringen, något som den aktuella förändringar i bonus-malus-systemet är ett ytterligare exempel på. Det slår hårt mot möjligheterna att bo och leva i hela landet. Bonus–malus innebär en skatthöjning på flera tusen kronor om året för en barnfamilj som köper en av de mest sålda familjebilarna. Ett annat problem med bonus–malus är att en stor del av bonuspengarna hamnar i Norge. Statistik från de senaste åren indikerar en tendens att fordon som registreras i Sverige lite senare exporteras i stor utsträckning. Myndigheten Trafikanalys har visat att omkring 400 miljoner kronor av de pengar staten betalade ut i bonus 2019 hamnade i Norge.

Elektrifieringen är nyckeln till klimatomställningen. Därför krävs det mer ren el. Vi prioriterar en stabil elförsörjning med låga utsläpp. Kärnkraften behöver utvecklas, inte avvecklas. Vi hjälper industrin att ställa om genom stöd till nya utsläppssnåla tekniker samt kortare och mer förutsebara tillståndprocesser. Vi minskar användningen av fossil energi i transportsektorn genom att bygga ett nätverk av laddstationer i hela landet och stimulera produktionen av hållbara biobränslen.

Under en övergångsperiod kommer det att behövas nationella styrmedel för att öka antalet elbilar i Sverige. Det är grundläggande att det finns publik laddinfrastruktur i hela landet. I dag finns det stora områden i Norrbotten, där det inte finns en enda publik laddstation inom ett en radie på åtminstone tio mil. För att elbilar ska kunna konkurrera med bilar med förbränningsmotor måste det på sikt finnas lika bra möjligheter att ladda bilen som att tanka den. Moderaterna vill införa ett teknikneutralt stöd till utbyggnad av laddstolpar och annan infrastruktur såsom vätgasstationer i hela landet.

För många av oss är det lätt att ta våra naturresurser som självklara. I vårt län har vi tillgång till rent vatten, livsmedel, värme och energi. Vi har länge fått njuta av vackra landskap och orörd natur. Det är inte självklart

för alla, naturen kan både förändras och utvecklas över tiden.

I moderat politik är den enskilda människan, hennes behov och önskemål utgångspunkten. Detta gäller också i miljöpolitiken. Regleringar kan aldrig ersätta det individuella ansvarstagandet som tillsammans med enskilt ägande främjar god hushållning.

Skötseln och förvaltandet av naturen kan förbättras om fler uppgifter får skötas av enskilda markägare. Med den inriktningen kan staten koncentrera sina resurser till miljöproblem som inte kan lösas av enskilda människor själva. Detta gäller bland annat miljöforskningen, miljöövervakningen och ansvaret för uppfyllande av nationella och internationella överenskommelser. Staten måste också vara den som ansvarar för att tillsynsverksamheten och rättsväsendet på miljöområdet fungerar.

Bildande av naturreservat ska ske restriktivt och enbart när det finns goda skäl att bevara naturen. Många gånger kan den skyddsvärda naturen bevaras på andra sätt, utan att stora arealer tas i anspråk. Norrbotten får inte bli ett område där staten bildar reservat enbart för att fylla nationella kvoter och målsättningar utan det måste finnas fog för varje enskilt reservat. I de fall där reservat bildas måste detta ske under dialog med markägarna och med en rimlig ekonomisk kompensation till de som äger marken. Skötselplaner för reservatet ska upprättas i varje enskilt fall.

Allemansrätten är en rättighet under ansvar som är värd att bevara och som vi måste vara rädda om. Den innebär dock skyldigheter och har sina begränsningar. Moderaterna anser att en bred informationskampanj om Allemansrättens skyldigheter och rättigheter bör initieras.

Jämställdhet

För oss moderater är jämställdhet och arbetet mot diskriminering en självklarhet, men också en viktig del av vår politik. Vi tror på att alla människor är lika mycket värda och ska ha lika möjligheter att skapa sig ett liv efter eget huvud. Jämställdhet skapas i första hand inte genom politiska beslut, utan av hur vi uppträder mot varandra i samhället. Här är det viktigt att vi alla tar vårt ansvar och föregår med gott exempel.

Jämställdhet är en frihetsfråga. Metoo uppror visar att det i vårt samhälle finns brist på respekt för kvinnors och flickors integritet och respekt. Det handlar om att osynliggöra kvinnor och flickor, nedsättande kommentarer, förminskade handlingar och i värsta fall grova kränkningar, sexuellt våld och övergrepp. Det är oacceptabelt.

En avgörande förutsättning för kvinnors egenmakt och oberoende är ekonomisk självständighet. I dag utmanas jämställdheten i Sverige framförallt av ett omfattande utanförskap; närmare en miljon lever av bidrag i stället för att arbeta. Och när möjligheterna till jobb och egen försörjning är för få, riskerar också jämställdheten att minska. Det syns inte minst i hur utrikes födda kvinnor lämnas utanför. En av tio av utrikes födda kvinnor får ekonomiskt bistånd, jämfört med en av hundra inrikes födda kvinnor.

Det ska alltid löna sig att arbeta. Skatter och bidrag får inte utformas så att familjer förlorar på att kvinnorna börjar arbeta. Vi behöver gå vidare med skattelättnader på låga inkomster och bidragssystemet behöver stramas åt.

Mäns våld mot kvinnor och annat våld i nära relationer är ett uttryck för den mest extrema formen av förtryck, och måste bekämpas som den grova brottlighet den är. Skyddet för utsatta kvinnor har stärkts genom en ny lagstiftning mot stalking, hårdare straff för sexualbrott och en starkare satsning mot brott i nära relationer där vi t. ex. vill att straffet för grov kvinnofridskränkning skärps, att kontaktförbud förenas med fotboja redan från

början och att personlarm införs vid kontaktförbud.

Sverige är ett av världens mest jämställda samhällen och det är en central del i vår styrka och sammanhållning. Här kan både kvinnor och män kombinera familjeliv och arbetsliv samt bestämma hur man ska leva, med vem och vad man ska ha på sig. Samtidigt som Sverige kommit långt finns många utmaningar kvar.

I Sverige har ingen rätten att hindra en annan människa från att gå på stan, besöka ett badhus, jobba eller skaffa sig en utbildning. Och här får ingen tvinga någon att gifta sig, men det händer ändå. Det får inte ske. Att begränsa friheten för kvinnor eller män hör inte hemma i vårt samhälle; och därför måste vårt svar vara glasklart: det får man inte i Sverige. Vi ska ha lagar som fungerar och polis och socialtjänst som kan gripa in när så krävs. Kompetensen kring hedersfrågorna måste öka i hela samhället.

Under senare tid har jämställdhetsdiskussionen ibland också blivit mer teoretisk och kommit att handla allt mindre om de hinder som människor faktiskt möter. Smala diskussioner om exempelvis bolagsstyrelsers sammansättning har fått gå före breda diskussioner om hur jämställdheten kan öka på riktigt i Sverige.

Mer behöver därför göras för att trygga rätten för alla kvinnor att delta i utbildning och arbetsliv. Trösklarna till arbetsmarknaden bör sänkas så att möjligheten till arbete och karriär också kan omsättas i praktiken.

Obligatorisk samhällsorientering för både kvinnor och män som kommer till Sverige stärker jämställdheten. Vi öppnar också för att pröva särskilda yrkesutbildningsinsatser för kvinnor som invandrar till Sverige. Frånvaro av stöd kan motverkas i etableringsfasen genom tydligare kravställning och att kvinnor och män ska ha samma tillgång till jobbförberedande insatser.

Underlätta för arbetsliv och familj.
Kvinnor drabbas hårdare än män när
möjligheterna att köpa tjänster till hushållet
försämras genom regeringens halvering av
RUT-avdraget. Det är inte rimligt att ett land
som har ambitionen att vara världens mest
jämförbara inte kan erbjuda kvinnor goda
möjligheter att göra karriär. Vi vill i stället att
RUT-avdraget tredubblas.

Stram invandring och effektiv integration

Krig och konflikter pågår runt om i världen. Sverige har tagit och tar ett stort ansvar för människor som flyr från sina hemländer. De senaste fyra åren har vi tagit emot över 300 000 asylsökande. Vi har varit ett av de länder i EU som tagit störst ansvar.

Moderaterna ska stå för en långsiktigt hållbar migrationspolitik i Sverige. Migrationspolitiken måste utformas med hänsyn till det stora flyktmottagande vi haft och de omfattande integrationsproblem vi har. Antalet asylsökande som kommer till ett land på kort tid påverkar integrationen.

En långsiktigt hållbar och ansvarsfull migrationspolitik innebär att tillfälliga uppehållstillstånd är huvudregel, att det är tydliga krav på att försörja sig själv och sina anhöriga och tydliga krav för att bli svensk medborgare.

När invandringen och integrationen fungerar bra ger det goda förutsättningar för den som invandrar att skapa en bättre framtid för sig och sina barn. Men så blir det inte om landet tar emot fler än vad det klarar av att integrera. Utanförskapet i våra utsatta områden är ett tydligt exempel på att integrationen inte har fungerat. Det krävs ett helt nytt sätt att se på integration. Vi föreslår ett nytt mål för integrationspolitiken: Att invandringen ska vara bra för Sverige.

Migrationspolitiken behöver anpassas till Sveriges förmåga att integrera människorna som kommer hit. Vi vill minska asylmottagandet och införa ett volymmål som innebär omkring 5 000 asylsökande per år. Målet ska uppnås genom välfungerande gränskontroller och ordning och reda i asylsystemet. Kraven för att beviljas permanent uppehållstillstånd ska skärpas, precis som kraven för anhöriginvandring. Vill minska antalet kvotflyktingar och prioritera kvinnor, flickor och HBTQ-personer.

Vi vill uppvärdera medborgarskapet, genom att förlänga hemvisttiden, ställa krav på kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället. Medborgarskap ska under vissa förutsättningar kunna återkallas för den med dubbelt medborgarskap. Migrationsverket ska prioritera ärenden om återkallelse av uppehållstillstånd. Vi vill minska bidragsnivåerna för den som är ny i Sverige och införa kvalificering in i välfärden.

Det går att vända utvecklingen, men det kräver ett helt nytt sätt att se på integration och inte bara små justeringar i marginalen.

Den grundläggande premisen bör vara att integrationen i allt väsentligt är en enkelriktad process. Det är den som kommer hit som huvudsakligen förväntas anpassa sig till det samhälle som redan finns, det är inte samhället som ska förväntas anpassa sig till den som kommer ny till Sverige. Det handlar inte om att tvingas ge upp sin egen kultur, utan om en nödvändig praktisk anpassning för att fungera i det svenska samhället: Att respektera de lagar, seder och bruk som gäller här.

Det ska vara skillnad mellan ja och nej i asylprocessen. Den som nekats uppehållstillstånd i ett slutligt beslut ska så snart som möjligt återvända till sitt hemland. Här behövs en större tydlighet. Om inte återvändandet fungerar riskerar omfattande skuggsamhällen med social utsatthet, brott och illegalt arbete skapas.

Vi ska också arbeta för ett större samarbete i migrationspolitiken i Norden. På EU-nivå ska Sverige driva på för att dagens EU-gemensamma asylsystem på längre sikt ersätts med ett nytt kvotflyktssystem. Regeringens amnestier är därför förödande för att kunna upprätthålla en trovärdig och hållbar migrationspolitik.

Norrbotten är ett län fullt av möjligheter, men samtidigt ingen kravlös gemenskap. Inom ramen för integrationen behöver vi ställa betydligt tydligare krav på den som kommit hit, för att bygga sig ett nytt liv här. Det gäller

framför allt vikten av att lära sig svenska språket och att göra sig anställningsbar samt att komma i egen försörjning så fort som möjligt. I dag har bara hälften av de nyanlända ett arbete efter nio år i Sverige. Tillsammans med en långsiktigt hållbar migrationspolitik måste vi göra mer för att fler ska komma i arbete och integreras.

Målet för vår politik för att göra alla delaktiga i det svenska samhället är att man skall kunna försörja sig själv. För att Sverige ska fortsätta pressa ned arbetslösheten bland utrikes födda är det viktigt med en god mottagning av nyanlända, en SFI-utbildning som håller måttet och att fortsatt arbeta för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden.

Våra förslag:

- Tillfälliga uppehållstillstånd ska vara huvudregel
- Tillfälliga uppehållstillstånd ska omvandlas till permanenta uppehållstillstånd vid jobb och egen försörjning.
- Skärpta försörjningskrav vid anhöriginvandring
- Arbetet med återvändande för de med avslag på sin asylansökan ska förstärkas
- Dagens EU-gemensamma asylsystem ska på sikt ersättas med ett nytt kvotflyktingsystem
- Uppvärdera det svenska medborgarskapet för att främja integrationen
- Möjlighet att återkalla medborgarskap vid grov brottslighet
- Bidragstak så att det alltid lönar sig att ta ett jobb.
- Det ska alltid löna sig att arbeta, framförallt för de med lägre inkomster
- Full tillgång till bidrag och ersättningar ska ske succesivt genom eget arbete eller genom permanent och laglig bosättning Sverige.

